

We Lwowie, dnia 21. listopada 1906.

Aleg. 63

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o krajowym funduszu sierocym.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 15. listopada 1905 powziął Wysoki Sejm następujące uchwały:

1) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby zestawił wykaz z całego kraju sierót, dzieci zaniedbanych i opuszczonych, do których się odnosi krajowy fundusz sierocy, celem dania podstawy do akcji, jaka rozwiniętą być powinna i w jakim kierunku;

2) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby zestawił wykaz instytucji humanitarnych w kraju zajmujących się wychowywaniem sierót, dzieci opuszczonych i zaniedbanych, oraz wykaz tych instytucji, któreby przy subwencyonowaniu ich przez kraj z krajowego funduszu sierociego stale wychowaniem sierót, dzieci opuszczonych i zaniedbanych zajmować się zechciały;

3) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby wziął pod rozwagę, czy nie należałoby we wschodniej i zachodniej części kraju założyć po jednym zakładzie wychowawczym krajowym dla sierót, dzieci zaniedbanych i opuszczonych w miejscowościach na ten cel najwięcej się nadających i na gruntach na ten cel przez dotyczącą gminę bezpłatnie odstąpić się mających;

4) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby w najbliższej przyszłości wdrożył akcję i pertraktacje z c. k. Rządem zmierzającą do skłonienia c. k. Rządu do wydania ustawy, na zasadzie którejby nadwyżki z obrotu kas sierocych zbiorowych stale i raz na zawsze funduszowi krajowemu sierocemu przekazywanymi były, a nie jak dotąd tylko na przeciąg lat dziesięciu;

i 5) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby na przyszłość nie wiązał interesowanych instytucji, które o przyjęcie na wychowanie sierót, dzieci opuszczonych i zaniedbanych wnioski czynić się mają prawo, terminem jednorazowym w roku, a nadto, aby dla c. k. Sądów opiekuńczych w udzielaniu opinii co do sierót itd. atrybucye dzisiaj bardzo ograniczone rozszerzyć.

W wykonaniu powyższych rezolucyj Wysokiego Sejmu składa niniejszem Wydział krajowy następujące sprawozdanie:

ad 1)

Pismem z dnia 9. kwietnia 1906. LW. 112938/05 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydów Sądów krajowych wyższych we Lwowie i w Krakowie z prośbą o nadesłanie sumarycznych wykazów z księgi sierocej jako władzy nadopieczniczkiej w c. k. sądach prowadzonych, ubogich sierót względnie też dzieci opuszczonych i zaniedbanych, które to dzieci po myśli ustawy z dnia 2. lutego 1905, dz. u. kr. Nr. 26. kwalifikowałyby się do korzystania z krajowego funduszu sierocego.

Sporządzone na podstawie nadesłanych przez pomienione c. k. Prezydów wykazów szczegółowych, wykazy ogólne przedkłada Wydział krajowy w załączeniu **Al. A. B.** (pod A i B) zestawione wedle obwodów i powiatów sądowych.

Wedle wykazów tych kwalifikowałyby się do korzystania z krajowego funduszu sierocego:

we schodniej części kraju około	20.299	dzieci
w zachodniej " " "	20.094	" " "
razem z całego kraju	40.393	dzieci.

Jednakże c. k. Prezydium Sądu krajowego wyższego we Lwowie w dotyczącej odezwie swej z 6. lipca 1906. Prez. $\frac{10343}{1705/6}$ zauważyło, że wielkie różnice między liczbami podanymi przez poszczególne sądy jakoteż wyjaśnienia, których Prezydium to z tego powodu zażądało od niektórych sądów, w skazują na to, że nie wszystkie sądy odpowiadając na pytanie, trzymały się ściśle tej samej miary.

Jedne Sądy oceniały kwestyę potrzeby zasiłku bardzo rygorystycznie i wykazały cyfry nie wielkie, czasem nawet bardzo drobne, inne natomiast postępowały w tym względzie więcej liberalnie i wykazywały cyfry znacznie wyższe. Zupełnie jednolita miara nie da się atoli w tej sprawie osiągnąć, jakkolwiek Prezydium wyższego Sądu krajowego starało się o ile możności dokładnie oznaczyć te szczegóły, które miały decydować o zamieszczeniu pewnych jednostek w wykazie. Mimo to bowiem subiektywne zapatrywanie o ocenie stosunków, które u tylu osób muszą być różne, odgrywać muszą w odpowiedziach rolę pierwszorzędną. Można jednak przyjąć, że te różnice w całości nawzajem się wyrównują i że sumy ogólne będą dość odpowiadały rzeczywistości. Pewne różnice w cyfrach wykazanych przez poszczególne sądy powiatowe są zresztą uzasadnione odmiernością stosunków ekonomicznych i innych w poszczególnych okolicach kraju.

Co się tyczy zaś dzieci w zachodniej części kraju, zauważa Wydział krajowy, że wiele sądów wykazało imiennie ubogie sieroty, {nie zaznaczając, czy wszystkie te dzieci potrzebowałyby pomocy krajowego funduszu sierocego; kilka nawet sądów wyraziło pod tym względem wątpliwość, albowiem niejedno z wykazanych dzieci może już mieć dostateczną opiekę i zaopatrzenie np. u krewnych.

To też w sprawie niniejszej nie można absolutnie polegać na cyfrach dzieci wykazanych przez c. k. sądy; cyfry te dają tylko miarę do wypośrodkowania prawdopodobnej ilości ubogich dzieci godnych zaopatrzenia z krajowego funduszu sierocego.

ad 2)

Jak już zaznaczono w zeszłorocznym sprawozdaniu, starał się Wydział krajowy zebrać za pośrednictwem Wydziałów powiatowych i Magistratów miasta Lwowa i Krakowa daty o istniejących w kraju zakładach dobroczynnych i humanitarnych, zajmujących się wychowywaniem sierót, dzieci opuszczonych i zaniedbanych, a wynik tych starań przedstawia załączony (dod C) wykaz porównawczy i uzupełniony na podstawie szematyzmu krajowego przez c. k. Namiestnictwo wydane, a wedle powiatów politycznych sporządzony.

Wykaz ten nie zawiera licznych burs szkolnych, które tylko czasowo na przeciąg roku szkolnego przyjmują uczniów szkół publicznych na utrzymanie i pod nadzór, nie mogą zatem one być uważane jako zakłady wychowawcze w ścisłym tego słowa znaczeniu,

Z pomiędzy wykazanych tu zakładów wychowawczych tylko zakłady poniżej w osobnym wykazie pod D) wyszczególnione, oświadczyły gotowość przyjmowania na utrzymanie i wychowanie kosztem krajowego funduszu sierocego dzieci przez Wydział krajowy poleconych; inne zakłady odpowiedziały odmownie bądź z powodu przeszkód statutowych ograniczających przyjmowanie dzieci bądź dla braku miejsca. Z kilkoma znów zakładami nie mógł przyjść w tym względzie układ do skutku z powodu stosunkowo znacznych kosztów utrzymania i wychowania, jakich te zakłady żądały.

ad 3)

Co się tyczy tego ustępu uchwały Wys. Sejmu poddającej Wydziałowi krajowemu pod rozagę, czy nie należałoby założyć we wschodniej i zachodniej części kraju po jednym zakładzie wychowawczym krajowym dla sierót, dzieci opuszczonych i zaniebanych, to kwestya ta wydaje się Wydziałowi krajowemu być przedwczesną nietylko pod względem finansowym ale i zasadniczo; zbyt młodą bowiem jest instytucya krajowego funduszu sierocego i niedostateczne jeszcze doświadczenie dająca, wreszcie i stan jej obecnych środków materyalnych zbyt skromny, ażeby można już teraz zająć się kwestyą zakładania krajowych przytułisk wychowawczych nietylko kosztownych ale także po ufundowaniu pod względem utrzymania ich nakładających na kraj bardzo znaczny i niewątpliwie dotkliwy ciężar.

To też Wydział krajowy stosuje się w zupełności do zdania komisji administracyjnej Wys. Sejmu, że w sprawie niniejszej należy działać z przezornością; a kwestya ta wówczas dopiero mogłaby być pod rozagę brana, gdyby rezerwy galicyjskich zbiorowych kas sierocych, wynoszące według obliczenia pod koniec roku 1904 sumę 1,979,547 K 9 hal. krajowi na cele ustawą państwową z dnia z 3/6 1906 Nr. 62 Dz. p. p. i ustawą krajową z 2/2 1905 Nr. 26. Dz. u. k. określone wydane zostały. Po ścisłym zbadaniu i gruntownej rozwadze i po nabytem doświadczeniu obecnego sposobu umieszczania dzieci na utrzymanie i wychowanie kosztem krajowego funduszu sierocego, Wydział krajowy przyszedł do przekonania, że w interesie dobra ubogich sierót, dzieci zaniebanych i na zaniebdanie narażonych, byłoby wykazaniem, zamiast tworzenia krajowych zakładów, by Wydziały powiatowe, bądź osobno dla swego powiatu bądź w połączeniu ze sąsiednim powiatem tworzyły u siebie podobne schroniska, nakładając gminy, aby na ten cel odstąpiły funduszu karne, a wtedy mógłby kraj przyjść z pomocą z rezerwy kraj. funduszu sierocego, a nadto ubogie sieroty odnośnego powiatu umieszczałyby za opłatą z krajowego funduszu sierocego.

ad 4)

W związku z tem poleceniem Wys. Sejmu odniósł się Wydział krajowy do Wydziałów krajowych wyższej i niższej Austrii, Czech, Moraw, Szlązka, i Salzburga z zapytaniem, czy kraje te czyniły już starania u c. k. Rządu, mające na celu przedłużenie ustawy z dnia 3/6 1901 dz. u. p. Nr. 62 o użyciu nadwyżek z obrotu kas sierocych z biorowych i by nadwyżki te nadal w całości przekazywane były krajom na utrzymanie i wychowanie ubogich sierót tudzież dzieci opuszczonych i zaniebanych.

Z nadesłanych odpowiedzi okazuje się, że Reprezentacye wymienionych wyżej krajów — z wyjątkiem Salzburga, dla którego sprawa z uwagi na istniejące tam tylko dwie kasy sieroce jest prawie bez znaczenia i z wyjątkiem Moraw, które pragną zająć się tą kwestyą i poprzeć ją jak najusilniej na najbliższej konferencyi Wydziałów krajowych, — odnosiły się wszystkie inne kraje do c. k. Rządu w powyższym przedmiocie, a otrzymały od c. k. Rządu jednobrzmiącą rezolucyę, że udział krajów w nadwyżkach z obrotu zbiorowych kas sierocych po koniec roku 1910 unormowany już został ustawą z 3/6 1901, dz. u. p. Nr. 62 i przekazanie krajom tych nadwyżek w całości nie może już być przedmiotem rokowań z c. k. Rżadem; że co się tyczy uregulowania tej kwestyi po roku 1910,

to sprawa jeszcze zbyt daleka a poczynione dotąd doświadczenia są zbyt szczupłe, ażeby c. k. Rząd mógł już teraz rozwinąć w tym względzie jakiś plan akcji.

Wydział krajowy sądzi jednak, że sprawy tej dla naszego kraju szczególnie żywotnej i ważnej nie należy zaniedbywać i już wcześniej zaznaczyć także w tej mierze stanowisko swoje wobec c. k. Rządu, a to z następujących powodów:

Przy wykonywaniu obydwóch ustaw, tak państwowej z dnia 3. czerwca 1901, dz. u. p. Nr. 62 o przekazaniu krajom udziałów w nadwyżkach z obrotu kas sierocych zbiorowych, jak i ustawy krajowej z 2. lutego 1905, dz. u. kr. Nr. 26, o krajowym funduszu sierocym, dają się odczuwać dwie ujemne strony, a mianowicie:

1) ograniczone trwanie ustawy państwowej uchwalonej tylko na peryod dziesięcioletni 1901—1910;

2) i niedostateczność środków do zaspokojenia potrzeb zaznaczonych powołanemi ustawami.

Wsparcia z krajowego funduszu sierociego mogą być wedle tych ustaw udzielane na czas aż do ukończonego 18. roku życia.

Gdy jednak moc obowiązująca ustawy państwowej ustaje z końcem roku 1910, musiałyby Wydział krajowy — nadając wsparcia, mieć na względzie czasowe ograniczenie tych wsparć i wsparcia te — bądź wcześniej np. z ukończeniem przez wychowanka 14. roku życia, bądź też najpóźniej z końcem roku 1910, zastanowić.

Na wypadek zaś, gdyby ustawa państwowa nie została w czasie właściwym przedłużoną po upływie roku 1910 musiałyby wiadoma kwota 250.000 K, kapitalizowana obecnie jako fundusz rezerwowy, być aż do końca roku 1910 unieruchomioną i nie możnaby jej użyć na żaden inny cel.

Bardzo niepomysłnie ułożyłyby się stosunki, gdyby ograniczona do okresu 1901—1910 moc obowiązująca ustawy państwowej nie została przedłużoną lub przedłużenie to uległo zwłoce. W obydwóch razach byłby Wydział krajowy zmuszony, wszelkie wsparcia po wyczerpaniu rezerwy 250.000 K, zastanowić. Ponieważ zaś gminy przynależności ze względu na ich położenie finansowe nie byłyby w stanie przejąć na siebie dalszego zaopatrywania dzieci w dotychczasowym zakresie, znalazłyby się dzieci wychowywane dotąd kosztem krajowego funduszu sierociego w położeniu wprost bez wyjścia, gdyby w czas nie nastąpiło przedłużenie ustawy państwowej.

Przekazywany krajowi udział w nadwyżkach z obrotów wspólnych kas sierocych przedstawia się następująco:

za rok	1901	63.179 K	98 gr.
" "	1902	64.638 "	96 "
" "	1903	65.934 "	90 "
" "	1904	67.934 "	41 "
" "	1905	69.731 "	67 "
" "	1906	72.383 "	27 "
	razem	<hr/> 403.803 K 19 gr.	

czyli przeciętnie rocznie 67.300 K.

Jak wyżej pod 1) wykazano, około okrągło 40.000 ubogich sierót w kraju potrzebowałoby wsparcia.

Gdyby więc każdemu dziecku udzielono przeciętnie tylko 8 K miesięcznego wsparcia czyli rocznie 96 K, potrzebaby na to rocznej sumy 3.840.000 K, podczas gdy kraj może na ten wydatek zaliczyć roczną kwotę przeciętną 67.300 K, a względnie każdy jednorazowy wpływ począwszy od r. 1905, co właśnie wystarczyć może na wspomnienie zaledwie 700 względnie 750 dzieci po 8 K miesięcznie.

Jednakże rachunek ten minimalny i w przybliżeniu przyjęty wedle miesięcznej zapomogi po 8 K, nie odpowiada i nie może odpowiadać faktycznemu stanowi rzeczy, jeśli zważy się, że przeważna część dzieci zupełnie opuszczonych musi się wychowywać w zakładach kosztowniejszych jak opieka osób prywatnych, lecz

natomiast dających większą rękojmię należytego utrzymywania i wychowywania dzieci, i gdy w dzisiejszych stosunkach wyższych datków trzeba udzielać, ażeby dziecko można utrzymać, wychowywać i kształcić odpowiednio dla zabezpieczenia mu w przyszłości samoistnego bytu.

To też roczny koszt utrzymania i wychowania 408 dzieci, które Wydział krajowy dotąd przyjął, wynosi ogółem sumę 97.245 K 76 gr.
z czego wypada:

na 278 dzieci w zakładach kwota 69.489 K 76 gr.
na 130 dzieci u osób prywatnych kwota 27.756 K —

zatem przeciętnie wynosi roczny koszt utrzymania jednego dziecka:

w zakładzie 250 K.
u osoby prywatnej 213 K.

Powyższe dowodzi, jak niedostatecznymi są fundusze przyznane ustawą państwową z 3/6 1901 dz. u. p. Nr. 62 krajowi na utrzymanie i wychowanie ubogich sierót, tudzież dzieci opuszczonych i zaniedbanych, i że obecny stan tych funduszy w bardzo nieznacznej części odpowiadać może rzeczywistej potrzebie kraju naszego.

A gdybyśmy pod względem utrzymywania i wychowywania dzieci mieli dać pierwszeństwo zakładom i zamierzali zakłady takie własne krajowe budować, to urządzenie takowych tylko wtedy byłoby możliwem, gdyby krajom, nie jak obecnie tylko kwoty procentowe z nadwyżek obrotu kas sierocych zbiorowych, lecz nadwyżki same były przekazane. Nadwyżki te istniejących w Galicyi wspólnych kas sierocych wyniosły z końcem roku 1904:

w Galicyi wschodniej (115 kas)	701.706 K	16 gr.
w Galicyi zachodniej (741 kas)	1,277.840 „	93 „
razem	1,979.547 K	09 gr.,

które w każdym razie większe będą z końcem roku 1910.

Kwestya zatem budowania własnych zakładów krajowych wychowawczych lub też dotowania zakładów powiatowych, gminnych i prywatnych mogłaby być wówczas pod rozwagę brana i potrzebie zaopatrzenia większej ilości dzieci jak dotąd stałoby się choć poczęści zadość, gdyby całe nadwyżki z obrotu kas sierocych zbiorowych po potrąceniu pewnej rezerwy na ewentualne straty, jakieby się w kasach sierocych okazać mogły, z końcem roku 1910 przeszły w zarząd kraju i dalsze nadwyżki ponad fundusz rezerwowy po r. 1910 corocznie krajowi w pełnej wysokości były przekazywane.

W myśl powyższego wywodu przedstawia też Wydział krajowy poniżej wniosek na wystosowanie do c. k. Rządu odpowiedniej rezolucyi.

ad 5)

Co się tyczy uwagi Wysokiego Sejmu, by Wydział krajowy nie zakreślał jednorazowego terminu do wnoszenia podań o przyjęcie na utrzymanie i wychowanie kosztem krajowego funduszu sierociego, zauważa Wydział krajowy, że jakkolwiek w pierwszym konkursie ogłoszonym w r. 1905 zakreślił termin kilku — tygodniowy, nie zaznaczył jednak w tem ogłoszeniu, że podania po upływie terminu wniesione nie będą uwzględnione, zatem ten okres do wnoszenia podań naznaczył li tylko w tym celu, aby można rozpocząć czynność przyjmowania na utrzymanie i wychowanie kosztem krajowego funduszu sierociego, w konsekwencji też żadnego z podań, które po upływie terminu wniesione były, nie wrócił Wydział krajowy z tego powodu, że termin ogłoszeniem naznaczony upłynął. Następnie choć od owego czasu żadnego dalszego ogłoszenia nie było, wpływające

podania Wydział kraj. rozpatruje ewentualnie zarządza potrzebne wyjaśnienia, a podania takie licznie prawie codziennie wpływają i Wydział krajowy je przyjmuje.

Również atrybucye c. k. Sądów opiekuńczych pod względem wnoszenia podań, udzielania opinii co do sierót itd. bynajmniej ani instrukcją a tem mniej w praktyce nie są ograniczone.

Już bowiem §. 6 i 7 instrukcyi z 7. kwietnia 1905 dz. u. kr. Nr. 62 stanowią, że przyjęcie na utrzymanie i wychowanie kosztem krajowego funduszu sierocego nastąpi także na podstawie wniosku c. k. Sądu i wnioski takie w przeważnej części podań c. k. Sądy opiekuńcze Wydziałowi krajowemu przedkładają, zaś Wydział krajowy otrzymując bezpośrednio podania od osób prywatnych lub Zwierzchności gminnych i Magistratów w bardzo częstych wypadkach przesyła je jeszcze c. k. Sądom opiekuńczym do zaopiniowania pod względem stosunków osobistych i majątkowych petentów, ich dotychczasowych wychowawców oraz co do sposobu i miejsca utrzymywania i wychowywania przyjętych sierót kosztem kraj. funduszu sierocego.

Z powyższych wywodów okazuje się więc, że w obecnym stanie sprawy krajowego funduszu sierocego nie może być jeszcze mowa o przedsięwzięciu jakich kroków zmierzających do nowej akcji na polu utrzymywania i wychowywania ubogich sierót tudzież dzieci opuszczonych i zaniedbanych krajowym funduszem sierocym. Fundusz ten winien na razie zdaniem Wydziału krajowego obracać się w zakreszonych mu dotąd granicach, a o akcji w większych rozmiarach może być mowa, jak już wyżej zaznaczono, dopiero po upływie roku 1910.

Co się zaś tyczy administracyi krajowym funduszem sierocym od dnia wprowadzenia go w życie po dzień dzisiejszy, składa Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi następujące sprawozdanie, uzupełniając także sprawozdanie zeszłoroczne.

O przyjęcie na utrzymanie i wychowanie kosztem krajowego funduszu sierocego ubiegało się dotąd dzieci 1431

Przyjęto dzieci 430
Nie uwzględniono lub zwrócono } = 885
podania dla uzupełnienia . . . 455

pozostało z dniem dzisiejszym do załatwienia 546

zauważając, że dalsze podania ciągle prawie codziennie napływają.

Z pomiędzy przyjętych 430 dzieci
zmarło 7,

wykreślono z ewidencji kraj. funduszu sierocego bądźto skutkiem następnego zrzeczenia się tego dobrodziejstwa przez zastępców prawnych dzieci bądź też z powodu, iż przyjęte dzieci znalazły w śródczasie zabezpieczoną opiekę prywatną 15 — . . . 22 dzieci,

pozostało w dniu dzisiejszym na utrzymaniu i wychowaniu kosztem krajowego funduszu sierocego 408 dzieci.

Pomiędzy temi dziećmi jest:

Chłopców	Dziewcząt	religii			sierót				Opuszczonych i zaniedbanych	Pochodzenia		
		rym. kat.	gr. kat.	mojżesz.	zupelnych	podrzut-ków	po ojcu	po matce		ślubnego	nieślub.	niewiadomego
238	170	297	107	4	122	13	169	23	81	318	77	13
408		408			408				408			

Z przyjętych 408 dzieci skończy 18. rok życia i pozostanie zatem ustawowo być wychowankami krajowego funduszu sierociego:

W roku 1907	3 dzieci
" 1908	13 "
" 1909	18 "
" 1910	22 "
" 1911	27 "
" 1912	28 "
" 1913	34 "
" 1914	46 "
" 1915	48 "
" 1916	42 "
" 1917	35 "
" 1918	19 "
" 1919	19 "
" 1920	16 "
" 1921	11 "
" 1922	14 "
" 1923	11 "
" 1924	2 "
razem jak wyżej	<u>408 dzieci.</u>

Z liczby tej — jak już wyżej wspomniano — pomieszczono na utrzymaniu i wychowaniu:

w zakładach: 278 dzieci rocznie kosztem	69.489 K 76 gr.
u osób prywatnych: 130 " " " "	27.756 " — "
razem 408 dzieci rocznie kosztem	<u>97.245 K 76 gr.</u>

Al. D. Załączony pod D) wykaz podaje, w których zakładach, ile chłopców a dziewcząt i za jaką opłatą miesięczną zostało umieszczonych, podano zaś już również wyżej, że roczny koszt utrzymania jednego dziecka wynosi przeciętnie:

w zakładach	250 K
u osób prywatnych	213 K.

Na pokrycie powyższego rocznego kosztu łącznego	97.245 K 76 gr.
służą stale wpływy udziałów w nadwyżkach z obrotu kas sierocych, zbiorowych, które to wpływy przyjmujemy w corocznej kwocie minimalnej	73.000 " — "
zatem pozostawałaby corocznie od r. 1907 do 1910 incl. do pokrycia różnica	24.245 " — "

Różnica ta jednak znajdzie pokrycie:

- a) jak zamknięcie rachunkowe za rok 1905 — w pozostałości z tego roku, która wynosi 74.041 K a po potrąceniu w myśl zeszłorocznej uchwały funduszu rezerwowego 11.688 K na jednorazowe wydatki, wynosi 62.353 K. Pozostałość ta rozłożona na lat 4 daje do dyspozycji roczną kwotę 15.588 K — gr.
- b) w powiększających się corocznie udziałach w nadwyżkach z obrotu kas sierocych zbiorowych przeciętnie o kwotę 3.000 " — "
- c) w procentach od lokowanej chwilowo gotówki w pocztowej Kasie oszczędności i w banku krajowym około 700 " — "
- d) w stałym zwrocie kosztów utrzymania jednego wychowanka 100 " — "
- e) brakująca reszta 4.857 " — "
- musi być pokryta z odsetek od kapilizowanej sumy 250.000 K wynoszących roczną kwotę 10.100 " —

Gdy nadto użycie odsetek tych w całości umożliwiłoby Wydziałowi krajowemu przyjęcie większej ilości z ubiegających się bardzo licznych ubogich dzieci na utrzymanie i wychowanie kosztem krajowego funduszu sierociego, a w szczególności dzieci zupełnie opuszczonych i wszelkiej opieki pozbawionych, przeto Wydział krajowy uprasza:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowym funduszu sierocym przyjmuje się do wiadomości.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do użycia od roku 1907 całorocznych odsetek od kapitalizowanej dotąd sumy 250.000 K na utrzymanie i wychowanie ubogich sierót, tudzież dzieci opuszczonych i zaniedbanych lub na zaniedbanie narażonych.

3. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby — ze względu, że ustawa z dnia 3. czerwca 1901 dz. u. p. l. 62 przestaje obowiązywać z końcem roku 1910 — przedłożył możliwie jak najrychlej Radzie Państwa nowy projekt ustawy o przekazaniu krajom nadwyżek z obrotu kas sierocych zbiorowych po upływie roku 1910, a to w tym kierunku, iżby wszystkie z końcem roku 1910 urosłe nadwyżki z obrotu — po zatrzymaniu odpowiedniej rezerwy — a następnie corocznie nadwyżki przekraczające tę rezerwę były w całości przekazywane krajom.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomerji wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:

Michał Gładziuk, w. r.

Członek Wydziału krajowego.

W Y K A Z

małoletnich dzieci w obrębie **Lwowskiego** c. k. Sądu krajowego wyższego, które po myśli ustawy z dnia 2. lutego 1905 dz. u. kr. Nr. 26 kwalifikowałyby się do korzystania z krajowego funduszu sierocego.

Obwód sądowy	Powiat sądowy	Ilość dzieci	Obwód sądowy	Powiat sądowy	Ilość dzieci	
Brzeżany	Bołszowce	134	Przemysł	z przeniesienia	9.366	
	Brzeżany	16		Dobromil	159	
	Bursztyn	183		Dubiecko	130	
	Chodorów	23		Jarosław	142	
	Kozowa	84		Jaworów	145	
	Podhajce	15		Krakowiec	76	
	Przemysłany	45		Mościska	36	
	Rohatyn	337		Niżankowice	29	
	Wiśniowczyk	163		Pruchnik	117	
Kołomyja	Gwoździec	175		Przemysł	769	
	Horodenka	661		Radymno	85	
	Kołomyja	198		Sądowawisnia	11	
	Kosów	245		Sieniawa	73	
	Kuty	124		Sambor	Borynia	63
	Obertyn	12			Drohobycz	202
	Peczeniżyn	68			Komarńo	30
	Śniatyn	56			Łąka	80
	Żabie	84	Podbuż		29	
Zabłotów	27	Rudki	38			
Lwów	Bełz	58	Sambor		141	
	Bóbrka	64	Starasól		184	
	Cieszanów	36	Stary Sambor		64	
	Gródek jagiell.	120	Turka	13		
	Janów	141	Sanok	Baligród	5	
	Kulików	16		Bircza	81	
	Lubaczów	437		Brzozów	25	
	Lwów	5.366		Bukowsko	43	
	Mosty wielkie	10		Dynów	15	
	Niemirów	52		Lisko	689	
	Rawa ruska	21		Lutowiska	74	
	Sokal	132		Rymanów	78	
	Szczerzec	39		Sanok	20	
Uhnów	41	Ustrzyki		119		
Winniki	109					
Żółkiew	74					
do przeniesienia	9.366		do przeniesienia	13.131		

Obwód sądowy	Powiat sądowy	Ilość dzieci	Obwód sądowy	Powiat sądowy	Ilość dzieci
Stanisławów	z przeniesienia . . .	13.131	Tarnopol	z przeniesienia . . .	15.993
	Bohorodeczany . . .	46		Czortków	51
	Buczacz	329		Grzymałów	456
	Delatyn	12		Husiatyn	165
	Halicz	3		Kopyczyńce	483
	Kałuż	13		Mielnica	160
	Monasterzyska . . .	31		Mikulince	110
	Nadwórna	64		Nowesioło	185
	Ottynia	357		Podwoleczyska . . .	43
	Potok złoty	28		Skalał	110
	Sołotwina	373		Tarnopol	205
	Stanisławów	55		Tłuste	264
	Tłumacz	34		Trembowla	43
	Tysmienica	18		Zaleszczyki	19
Wojniłów	207	Zbaraż	8		
Stryj	Bolechów	27	Złoczów	Brody	272
	Dolina	214		Busk	329
	Medenice	79		Gliniany	76
	Mikołajów	10		Kamionka str.	158
	Rożniatów	141		Łopatyn	244
	Skole	28		Olesko	33
	Stryj	88		Radziechów	21
	Zurawno	489		Założce	104
Żydaczów	53	Zborów	228		
Tarnopol	Borszczów	33	Złoczów	539	
	Budzanów	130	Razem	20.299	
	do przeniesienia . . .	15.993			

W Y K A Z

małoletnich dzieci w obrębie **Krakowskiego** c. k. Sądu krajowego wyższego, które po myśli ustawy z dnia 2. lutego 1905 dz. u. kr. Nr. 26. kwalifikowałyby się do korzystania z krajowego funduszu sierociego.

Obwód sądowy	Powiat sądowy	Ilość dzieci	Obwód sądowy	Powiat sądowy	Ilość dzieci
J a s ło	Biecz	278	R z e s z ó w	Z przeniesienia	12.762
	Brzostek	274		Kolbuszowa	22
	Dukla	21		Łańcut	214
	Frysztak	106		Leżajsk	170
	Gorlice	1.266		Nisko	422
	Jaśło	18		Przeworsk	192
	Krosno	35		Rozwadów	15
	Żmigród	13		Rzeszów	188
K r a k ó w	Bochnia	374	T a r n ó w	Sokołów	2
	Brzesko	29		Strzyżów	19
	Chrzanów	914		Tarnobrzeg	101
	Dobczyce	38		Tyczyn	606
	Jaworzno	27		Ulanów	229
	Kraków	3.696		Dąbrowa	288
	Krzeszowice	298		Dębica	144
	Liszki	7		Mielec	515
	Niepołomice	428		Pilzno	11
	Podgórze	172		Radomyśl	195
	Radłów	66		Ropczyce	185
N o w y s ąc z	Skawina	135	W a d o w i c e	Tarnów	79
	Wieliczka	25		Tuchów	256
	Wiśnicz	78		Żabno	265
	Wojnicz	78		Andrychów	220
	Zakliczyn	40		Biała	457
	Ciężkowice	237		Jordanów	29
	Czarny Dunajec	185		Kalwarya	460
	Grybów	715		Kęty	106
	Krościenko	13		Maków	60
	Limanowa	1.324		Milówka	227
R z e s z ó w	Mszana dolna	33	Myślenice	75	
	Muszyna	46	Oświęcim	314	
	Nowysącz	1.299	Sucha	73	
	Nowytarg	109	Wadowice	651	
	Stary Sącz	157	Zator	20	
	Głogów	228	Żywiec	522	
	Do przeniesienia	12.762	Razem	20.094	

W Y K A Z

**instytucji humanitarnych w kraju zajmujących się wychowywaniem sierot,
dzieci opuszczonych i zaniedbanych.**

Lb.	Powiat polityczny	Z a k ł a d u		Uwagi
		N a z w a	Siedziba	
1	B i a ł a	Katol. Stowarzyszenie kobiet katol. domu sierot.	Biała	
2		Ewangiel. Stowarzyszenie pań Gustawa Adolfa.		
3		Zakład ks. Bosco (Salezjanów) rzemieślniczo - naukowy.	Oświęcim	
4		Zakład SS. Serafitek.	Oświęcim i Hałcnów	
5				
6	Brody	Izraelicki zakład sierot.	Brody	
7		Zakład SS. Miłosierdzia.	Założce	
8	Chrzanów	Zakład „Dzieciątka Jezus“ JO. ks. Maryi Ogińskiej.	Bobrek	
9	Czortków	Zakład wychowawczy sierot fundacji Hieronima Sadowskiego.	Czortków	
10	Drohobycz	Ochronka polska.	Drohobycz	
11	Horodenka	Ochronka ruska przy gr. kat. Urzędzie parafialnym.	Horodenka	
12	Husiatyn	Zakład ruski sierot im. św. Zofii.	Horodnica	
13	Jarosław	Zakład SS. Miłosierdzia.	Moszczany	

Lb.	Powiat polityczny	Z a k ł a d u		Uwagi
		N a z w a	Siedziba	
14	Jaworów	Zakład sierot przy klasztorze SS. Bazylianek.	Jaworów	
15		Zakład sierot u SS. Miłosierdzia.	Kraków na Kazimierzu	
16		Zakład sierot w domu centralnym SS. Miłosierdzia.	Kraków na Kleparzu	
17		Zakład naukowo-wychowawczy w klasztorze SS. Urszulanek.	Kraków	
18		Zakład SS. Miłosierdzia.	Łobzów	
19		Zakład św. Józefa dla osieroconych chłopców fundacji Piotra Michałowskiego.	Kraków	
20	w	Zakład im. ks. Kazim. Siemaszki dla biednych i opuszczonych chłopców.	Kraków	
21	ó	Dom schronienia dla sierot pod opieką Towarzystwa dobroczynności.	Kraków	
22	k	Towarzystwo wsparcia biednych izraelickich chłopców.	Kraków	
23	a	Stowarzyszenie kobiet ku wychowywaniu ubogich izraelickich sierot.	Kraków	
24	r	Zakład wychowawczy przy kolegium ks. Pijarów.	Kraków	
25	K	Zakład opuszczonych dzieci im. Felicyty Żurowskiej pod op. Matki Boskiej Różańcowej.	Półwie zwiierz.	
26		Schronisko dla opuszczonych chłopców fundacji ks. Alex. Lubomirskiego.	Prądnik czerwony	
27		Zakład poprawy dla dziewcząt powyższej fundacji.	Józefów ad Łagiewniki	

Lb.	Powiat polityczny	Z a k ł a d u		Uwagi
		N a z w a	Siedziba	
28	K r o s n o	Zakład SS. Miłosierdzia.	Krosno	
29		Zakład sierot pod wezw. św. Kazimierza.	Iwonicz	
30		Zakład dla matolek i ubogich nieuleczalnych pod wezw. św. Elżbiety.		
31		Zakład wychowawczy	Miejsce piast.	
32	L w ó w	Miejski zakład sierot.		
33		Dom sierot Niepokal. Poczęcia N. M. P. we Lwowie.		
34		Przytulisko dla drobnych sierot pod wezw. św. Józefa.		
35		Zakład św. Heleny.		
36		Internat św. Jana Kantego dla dziewcząt.		
37		Zakład dla chłopców pod op. św. Antoniego.	w	
38		Zakład sierot izrael.		
39		Zakład im. „Dzieciątka Jezus“ dla niemowląt.	ó	
40		Galic. zakład dla głuchoniemych.	w	
41		Zakład wychowawczo-naukowy św. Teresy.		
42	Zakład wychowawczy dla chłopców śp. Józefa Torosiewicza.	L		
43	Zakład sierot św. Kazimierza przy klasztorze SS. Miłosierdzia.			
44	Instytut ruski św. Mikołaja.			
45	Instytut ruski dla dziewcząt im św. Olgi.			
46	Instytut ruski dla dziewcząt im. św. Zofii.			

Lb.	Powiat polityczny	Z a k ł a d u		Uwagi
		N a z w a	Siedziba	
47	w	Zakład Towarzystwa ruskiej żeńskiej spółki przemysłowej „Trud”.	w	
48	ó	Stowarzyszenie ruskich dam.	ó	
49	w	Ruska bursa rzemieślnicza i przemysłowa.	w	
50		Ruska bursa dyaków.		
51	L	Ruska bursa włościańska Towarzystwa św. Włodzimierza.	L	
52	Mościska	Zakład SS. Miłosierdzia.	Sądowa Wiśnia	
53	Nowy Sącz	Zakład sierot.	Nowy Sącz	
54		Zakład sierot im. ks. Józefa Ziemiańskiego.		
55	Przemysł	Internat dla dziewcząt przy klasztorze SS. Benedektynek.	Przemysł	
56	Przemysłany	Zakład dla sierot u pp. Bazylianek.	Słowita	
57	Przeworsk	Zakład sierot w klasztorze SS. Miłosierdzia.	Przeworsk	
58	Rohatyn	Zakład sierot w klasztorze	Bursztyn	
59		SS. Miłosierdzia.	Rohatyn	
60	Rzeszów	Zakład SS. Opatrzności.	Łąka	
61	Śniatyn	Ochronka im. Modesty Zagórskiej.	Śniatyn	
62	Sokal	Powiatowy dom przytułku.	Sokal	
63		Towarzystwo opieki nad opuszczonymi chłopcami powiatu Stanisławowskiego.		
64	Stanisławów	Stowarzyszenie ochrony i wychowywania dziewcząt im. arcyks. Zofii Fryderyki.	Stanisławów	
65		Ruska bursa rzemieślnicza.		

Lb.	Powiat polityczny	Z a k ł a d u		Uwagi
		N a z w a	Siedziba	
66	Stanisławów	Zakład dla sierot w klasztorze SS. Miłosierdzia.	Maryampol	
67	S t r y j	Zakład sierot pod wezw. św. Józefa.	Stryj	
68		Ochronka ruska dla dziewcząt.		
69		Bursa ruska dla chłopców.		
70	Tarnopol	Ochronka polska Towarzystwa pp. Ekonomek w Tarnopolu.	Tarnopol	
71	Tarnów	Zakład sierot im. Izabeli ks. Sanguszkowej.	Tarnów	
72	Trembowła	Zakład sierot u SS. Miłosierdzia.	Budzanów	
73	Turka	Bursa włościańska ruska.	Turka	
74	Wadowice	Zakład SS. Nazaretanek.	Wadowice	
75	Wieliczka	Zakład wychowawczy.	Pawlikowice	
76	Zaleszczyki	Zakład sierot.	Czerwonogród	
77	Złoczów	Zakład sierot SS. Miłosierdzia.	Zborów	
78	Ż y d a c z ó w	Zakład sierot fundacyi hr. Skarbka.	Drohowyże	
79		Zakład w klasztorze SS. Miłosierdzia.	Rozdół	
80		Przytulisko sierot ks. Jana Trzopińskiego.	Kochawina	
81	Żywiec	Zakład SS. Serafitek.	Żywiec	

W Y K A Z

zakładów oraz ilości pomieszczonych w nich dzieci na utrzymanie i wychowanie
kosztem krajowego funduszu sierocego.

Liczba dzieć.	Nazwa i siedziba zakładu	Ilość		Koszt utrzymania				U W A G I
		chłopców	dziewcząt	miesięczny za głowę		razem		
				K	g.	K	g.	
1	Dom sierót Niepokalanego Poczęcia N. M. P. we Lwowie	—	23	22	50	517	50	i jednorazowo 20 K na wyprawę i jednorazowo 100 K względnie 50 K na wyprawę
2	Zakład św. Heleny we Lwowie	—	6 3	30 25	—	180 75	—	
3	Internat dla dziewcząt św. Jana Kantego we Lwo- wie	—	2	30	—	60	—	
4	Zakład wychowawczo-na- ukowy św. Teresy we Lwowie	—	2	30	—	60	—	
5	Zakład „Dzieciątka Jezus“ dla niemowląt we Lwo- wie	9	9	20	—	360	—	
6	Przytulisko dla drobnych dzieci pod wezwaniem św. Józefa we Lwowie	—	6	15	—	90	—	
7	Galic. zakład głuchonie- mych we Lwowie . . .	4	3	45	—	306	66	
	Do przeniesienia .	13	54			1649	16	jeden wychowanek dopłaca ze swojego depozytu 100 K rocznie

Liczba bież.	Nazwa i siedziba zakładu	Ilość		Koszt utrzymania miesięczny				U W A G I
		chłopców	dziewcząt	miesięczny za głowę		razem		
				K	g.	K	g.	
	Z przeniesienia	13	54			1649	16	
8	Zakład dla chłopców pod op. św. Antoniego we Lwowie	10	—	30	—	300	—	
9	Zakład sierót izraelickich we Lwowie	2	1	33	33	99	99	
10	Zakład naukowo-wychowawczy Zofii Strzałkowskiej we Lwowie	—	1	30	—	30	—	
11	Bursa im św. Wojciecha we Lwowie	1	—	30	—	30	—	
12	Institut ruski dla dziewcząt im św. Olgi we Lwowie	—	4	30	—	120	—	
13	Zakład Towarzystwa ruskiej żeńskiej spółki przemysłowej „Trud“ we Lwowie	—	2	30	—	60	—	
14	Institut ruski dla chłopców im św. Mikołaja we Lwowie	1	—	30	—	30	—	
15	Bursa ruska Towarzystwa pedagogicznego we Lwowie	1	—	30	—	30	—	
16	Bursa ruska włościańska Towarzystwa św. Włodzimierza we Lwowie	5	—	20	—	100	—	i jednorazowo 20 K na wyprawkę
17	Bursa ruska rzemieślnicza i przemysłowa we Lwowie	3	—	30	—	90	—	
18	Bursa ruska dyaków we Lwowie	1	—	20	—	20	—	
19	Zakład im ks. Kazimierza Siemiaszki dla biednych i opuszczonych chłopców w Krakowie	24	—	24	—	576	—	
	Do przeniesienia	61	62			3135	15	

Liczba bież.	Nazwa i siedziba zakładu	Ilość		Koszt utrzymania				U W A G I
		chłopców	dziewcząt	miesięczny za głowę		razem		
				K	g.	K	g.	
	Z przeniesienia	61	62			3135	15	
20	Zakład sierót im Felicyty Zurowskiej w Półwsiu zwierzyn.	—	7	10	—	70	—	
21	Zakład naukowy klasztoru SS. Urszulanek w Krakowie.	—	1	25	—	25	—	
22	Zakład SS. Miłosierdzia na Kazimierzu w Krakowie	—	1	25	—	25	—	i jednorazowo 100 K względnie 50 K na wyprawkę
23	Zakład SS. Miłosierdzia w Łobzowie.	—	8	25	—	100	—	jak wyżej
24	Zakład SS. Miłosierdzia w Sądowej Wiszni	—	4	25	—	100	—	jak wyżej
25	Zakład sierót pod wezw. św. Józefa w Stryju	14	9	16	—	352	—	za dzieci do szkół norm. za dzieci do szkół wydziałowych i wyższych
26	Bursa gimnazjalna im. Adama Mickiewicza w Stryju	1	—	20	—	20	—	
27	Bursa ruska dla chłopców w Stryju	7	—	16	—	112	—	i jednorazowo 20 K na wyprawkę
28	Ochronka ruska dla dziewcząt w Stryju	—	5	16	—	80	—	i jednorazowo 20 K na wyprawkę
29	Zakład wychowawczy w Miejscu piast.	18	3	8	33	74	97	
30	Zakład wychowawczy w Pawlikowicach	24	—	15	—	360	—	i jednorazowo 25 K na wyprawkę
31	Ochronka im. Modesty Zagórskiej w Sniatynie	—	4	26	—	104	—	i jednorazowo 20 K na wyprawkę
32	Ochronka polska Towarzystwa pp. Ekonomek we Tarnopolu	—	2	30	—	60	—	za dziewczęta w wieku lat 6—12 za dziewczęta w wieku lat 12—18
	Do przeniesienia	125	111			5038	12	

Liczba bież.	Nazwa i siedziba zakładu	Ilość		Koszt utrzymania				U W A G I
		chłopców	dziewcząt	miesięczny za głowę		razem		
				K	g.	K	g.	
	Z przeniesienia	125	111			5038	12	
33	Internat dla dziewcząt przy klasztorze SS. Benedyktynek w Przemyślu	—	—	24	—	24	—	
34	Bursa ruska św. Mikołaja w Przemyślu	1	—	30	—	30	—	
35	Bursa ludowa polska w Rohatynie	1	—	14	—	14	—	
36	Bursa ludowa polska w Kołomyi	1	—	16 i 20	—	20	—	w bursie ludowej w bursie gimnaz.
37	Instytut ruski św. Michała w Kołomyi	1	—	20	—	20	—	
38	Bursa ruska włościańska w Turce	2	—	16	—	32	—	i jednorazowo 20 K na wyprawkę
39	Zakład „Dzieciątka Jezus“ ks. M. Ogińskiej w Bobrku	8	2	14 i 16	—	28 128	—	
40	Dom ruskich sierót im św. Zofii w Horodnicy	4	2	12 i 15	—	90	—	
41	Ochronka ruska w Horodence	5	2	12 i 15	—	24 75	—	i jednorazowo 20 K na wyprawkę
42	Zakład dla matełków i ubogich nieuleczalnych pod wezw. św. Elżbiety w Iwoniczu	2	—	36	—	72	—	
43	Zakład SS. Serafitek w Żywcu	—	4	16	—	64	—	
44	Bursa św. Kazimierza w Tarnowie	1	—	24	—	24	—	
45	Ruska bursa rzemieślnicza w Stanisławowie	1	—	16	—	16	—	
	Do przeniesienia	152	122			5699	12	

Liczba bież.	Nazwa i siedziba zakładu	Ilość		Koszt utrzymania				U W A G I
		chłopców	dziewcząt	miesięczny za głowę		Razem		
				K	g.	K	g.	
	Z przeniesienia	152	122			5699	12	
46	Krajowa szkoła stolarstwa w Kalwaryi zebrz.	1	—	7	27	7	27	dopłata kosztów ponad 20 K miesię- cznie 1 kor. dziennie, ro- cznie 365 kor.
47	Niższ. austr. zakład po- prawczy w Eggenburgu	1	—	30	—	30	—	
48	Internat im. M. Reja dla uczniów szkół średnich we Lwowie	1	—	30	—	30	—	
49	Internat SS. Felicjanek w Przemyślu	—	1	24	—	24	—	
	Razem	155	123			5790	39	

